

Српска православна Црква
• храм Светог великомученика Георгија •

Б Е Ж А Н И Ј А

Дванаеста смотра духовног
беседништва средњошколаца

Нови Београд 11. мај 2014.

❖ протојереј Владимир Замахажев,
парох при храму Светог великомученика Димитрија - Нови Београд

УВОДНО СЛОВО

Христос васкрсе!

Заиста Христос васкрсе и свима живот донесе, разоривши царство смрти које је у ропству држало све људе на планети.

Седам недеља се Црква припрема постом, молитвом и покајањем за празник над празницима, а онда исто тако седам недеља радосно прославља најзначајни догађај и највећи празник у историји човечанства - Васкрс.

Црква нас учи да у периоду поста уложимо сву снагу и енергију у борби против својих слабости, сујете, гордости и свајојаког зла у нама, које се временом накупило у нашем телу и души попут прљавштине гушећи нас.

Празником васкресења Црква нас узводи на духовну висину да би нам показала лепоту и радост будућег века, указујући нам смисао и сврху нашег живота у овом свету. Онај који је доживео мук велике суботе, светлост свећа у Васкршњој ноћи, радосну песму и поздрав ХРИСТОС ВОСКРЕСЕ! у праскозорје Васкршњег дана разумеће о каквој лепоти и радости говорим.

Пост можемо упоредити са неким спортистом који стрпљиво, дуго и напорно тренира, а онда на спортском терену покаже успех и добије око врата златну или сребрну медаљу.

За разлику од спортисте који се бори против другог спортисте, постом се човек бори против сопствених слабости, грехова и ђаволских замки.

Човек без посебне припреме не може да изађе на маратонску трку, јер би неприпремљено тело страдало од напора. Исто тако без припреме не може нико из дубоког мрака да изађе на јаку сунчеву светлост, јер би очи изгубиле вид. Тако исто човек без прочишћења душе и тела постом, молитвом и покајањем не сме да изађе пред Лице Божије, јер би га ватра, којом Божији огањ сагоревања сваку људску прљавштину и трње сагрешења, спалила и уништила. У чистом, покајаном човеку прљавштине има мало, па је пламен који изазива сагоревање нечитоћа у њему мали тако да лако преживљава. Што је прљавштина већа пламен у човеку је већи и мале су шансе да он преживи.

И у овим празничним данима Светлости отворимо наша срца и душе према Вечној, незалазној Светлости и зажелимо да цео живот проведемо у радости, љубави и лепоти Дана Васкресења преображавајући прво себе а тиме и цео свет који нас окружује.

❖ Божидар Васиљевић,
❖ Богословија Светог Саве - Београд

ДУХ ГОСПОДЊИ НА ВОДАМА

У име Оца и Сина и Светога Духа,

Драга браћо и сестре, Христос се јави, Бог се јави. Заиста јави се Бог наш. Јави се у свој својој слави, красоти и лепоти онакав какав заиста Бог и јесте. Да би открио тајну свих векова и светова, тајну Богојављену онога тренутка када се, ево, Господ Христос крстио у реци Јордану. Она се увек изнова јавља крштењем у име Христово, крштењем у Његову смрт ради сједињења са Његовим васкрсењем сваког новог члана Цркве Христове. Та тајна јесте да је Бог Отац, Син и Дух Свети, Тројица јединосушна и неразделива. Тројица у Јединици и Јединица у Тројици који уистину спознајемо овим светим и чудесним празником као тајну сакривену од векова и поколења, која се сада јави светима Његовим.

Чујемо данас приликом великог освећења Богојављенске водице речи клицања Богу од стране свештеника за цео народ: „Велики си Господе и чудесна су дела твоја и нема те речи која би могла да опева чудеса Твоја!“ Велики је Бог и милост Његова, јер је благоизволео да сиђе међу нас, да обуче смртно људско тело, крсти се у Јордану, да буде окружен грехом и смрћу не би ли исто победио приковаши на крст, а нас људе привео ка Оцу. Богојављење - овај велики празник јесте доказ Божијег постојања, али и Божије љубави.

У акту домостроја спасења и начина Његовог извршења по речима Светог Василија Великог: „Све бива од Оца кроз Сина у Духу Светом“. Данас се Христос крстио у реци Јордану и по крштењу одмах изашао из воде, како чусмо у данашњем Јеванђељу, тиме показавши да је у потпуности без греха, Светац Божји и по речима крститеља Господњег Јована „Јагње Божије које узима на себе грехе света“. Бог Отац посведочава Сина речима: „Ово је Син мој љубљени који је по мојој вољи“. И самим тим нам указује на прави пут Христа Богочовека и да, ако живимо њиме, живећемо вечно.

Отац својим речима, чији ехо одзвања свим световима, потврђује да је Христос и Истина, јер свака реч која излази из уста Божјих је Истина и никада није празна, него увек животворна. А најслађа и најистинитија реч упућена људима од Бога Оца јесте оваплоћена Реч Божија, Логос Христос. Свети Дух, који на крштењу силази на Христа у виду голуба, јесте исти онај Дух Божији који се дизаше над водом приликом њенога стварања, а сада ту воду Дух Свети оживотворава за примање у себе Господа, који је живот истинити. Христос, дакле, јесте Пут, Истина и Живот, како и сам за себе каже.

Крштење које Спаситељ прима безгрешан нама грешним људима даје залог Духа и опомиње нас речима да ако се ко не роди водом и Духом не може ући у Царство Божије.

Воденим потопом Бог на земљи уништава грех и грешнике. Највећи део створене природе чини вода. Највећи део људског организма сачињава вода. Вода је основ и без ње нема живота. Како онда смеју неверници да сумњају у Онога који је створио и дао нам ту воду, у Онога који је вода жива од које се не жедни, после које се жедан не иде на безбожнички студенац из кога се крчагом страсти захвата вода смрти. Њихов крај је погибао. Њихов бог је трбух и слава у срамоти њиховој. Они мисле оно што је земаљско.

Међутим, Бог није бог гнева него љубави, зато данас и пружа прилику спасења свима и покајање неверницима, даје ову свету воду, Богојављенску водицу, која освећена самим Богом и Духом Његовим, због чега јесте нетрулежна, непропадљива и непролазна. Она је и доказ који се освећује знањем крста руком свештеника, исто онако као што се негда осветила телом Спаситељевим река Јорданска. Тиме се осветила не само вода него и сва твар прожета водом.

Зато не сумњајмо него верујмо, јер су блажени који не видеше а повероваше. Тако и ми данас промислом Бога јављеног осветисмо Богојављенску воду.

Захватите и понесите ову свету воду и њоме освећујте своју храну, своје домове и чувајте је на светоме месту не би ли вам тако била потсетник Божије вечности, присуства Његовог и вазда помоћник у болести и невољи.

О, Господе, дај нам да се вечно наслађујемо твојих небоземних дарова, и да нам ова вода, коју осветисмо у име Твоје, а на освећење наше, буде на спасење душе и тела. Амин.

❖ Рајка Милишић,
Средњошколски центар „Љубиша Младеновић“ - Бања Лука

ВЈЕРА - ИЗВОР ЖИВОТА

Религија је као мост који повезује изгубљене душе. Чему онда свакодневно рушење тога моста? Зашто компликовати, када све може бити једноставно? Али, човјек је рођен проклет, питање је само хоће ли такав остати, или ће можда бољи постати. Ми управо имамо довољно религија да бисмо се мрзили, али не и довољно да бисмо се вољели, казао је Свифт. А ја кажем: Не постоји нити једна религија довољно јака да спријечи човјека да изда и себе и Бога.

Може ли вјера доиста промијенити човјека и пробудити у њему нешто свето? Побјеђује ли вјера баш све страхове, патње и гријехове? Умије ли она открити сву ту чистоту коју човјек скрива у себи? Било како било, онолико колико вјерујеш, тако ће ти и бити. Међутим, данас, све више и више, људи се окрећу, некако, другим вриједностима, а вјеру, некако, гурају са стране. И све им се чини љепше и дивније, а права, истинска љепота губи сјај. И онда смо, опет ту, на средини приче, ни тамо, ни овамо.

А гдје је вјера, гдје се то изгубила? Зар је она игла да се изгуби у пласту сијена, или зрно пијеска, па да је вјетар однесе? Или је пак свима нама оно свјетло на крају тунела? Можда ће свако од нас имати своју теорију, али ћемо се сви ми сложити са једним: Вјера је извор живота.

Ако пођемо од чињенице како је данас живот максимално угрожен, а људи све више сурови и удаљени, доћи ћемо до чињенице како је вјера на климавим

ногама, људи су је одбацили као да никада није ни била. А била је. А знате када? Онда када смо били болесни, када смо проживљавали најгоре ствари у животу, када смо тонули у најдубље таме надајући се бар једној зраци сунца, а када би се та зрака сунца појавила, вјера би само утихнула и нестала.

Себични смо, ми људи, себични. Када нам је тешко, тражимо чудо, а кад нам је добро не трудимо се да то чудо и заслужимо, и онда се притом чудимо, ако нам се то тражено чудо, од Њега горе, не оствари. Једино добро што је још остало у овом лудом свијету, јесте управо, вјера. Окрећући се ка вјери, тражећи нову снагу и наду, спознајемо колико тиме богатимо свој дух. Схватимо, како је вјера дио нас и како просто не бисмо могли без ње.

А, сад, док овако стојим пред вама, ево питам вас, постоји ли ишта љепше и дивније од вјере? Питам вас? Имамо ли ишта вриједније? Наравно да немамо. И с обзиром на то, требамо ли допустити да нам се та вјера према Богу и вјери гаси, окрећући се ка другој вјери, народу или Богу? Вјеру треба ширити, треба је проповједати, њен народ је једини може очувати.

А сада погледајте ову моју шаку. Она је скврчена и затворена баш као и душа човјека који не вјерује довољно, који се не нада довољно и све му је тамно и затворено без икаквог пута. Човјек који доиста истински вјерује његова душа је огромна и некако је освијетљена и баш се рацвјетава као сваки онај цвијет овако. И то чини његову слободу.

Хришћанство је нешто наше, нешто изнимно, јако. Пут који увијек бирамо, сигурни да ниуком тренутку нећемо одустати. Моћ хришћанства лежи у опраштању и вјеровању у боље сутра. Оно нас учи, од нас ствара добре људе и велике вјернике. Хришћанство сједињује људе, јача их изнутра и повезује. Храни душу и срце и увијек је ту негдје.

Зато, народе мој, ма колико тешко било, био ти срећан или тужан, вјеруј у Бога. Када не знаш гдје, сврати у цркву, а кад не знаш с ким да причаш, Он је ту, њему се обрати за све. Слушаш ли пажљиво, добићеш одговоре. Вјерујеш ли довољно у себе и у Њега, не постоји нити једна препрека и свако чудо које се деси је твоје. Запали једну свијећу, једну свијећу у знак љубави према вјери својој. Нек' њен пламен обасјава многе душе и нек буде сигурно уточиште за надолазећа, бурна и немирна времена. Нек' гори и сија за живот твој и мој. И запамти добро, да је вјера била и биће извор живота.

О ПОХЛЕПИ

Похлепа. Та прастара реч, или по нашем алавест, незајажљивост за својином и уживањем. Да ли јој је икада било краја? Има ли она за смртнике границе? Иако је у прошлости похлепа била заогрнута узвишеним идеалима, свечаним речима, па чак и бригом за човека, историја је пуна грозне слике похлепе.

У једном од „крсташких“ похода за ослобођење гроба Христовог опљачкан је и разорен хришћански Цариград; у име шпанске круне и њене мисије, 16. век доноси пљачку златних реликвија и покољ древних народа Јужне Америке; док у Северној Америци „дивљи црвенокошци“ добијају резервате за исто тако њихову земљу коју су им отели бели досељеници из Европе; диктатори двадесетог века се купају у раскоши док им народ гладује, делећи се на оне који тај народ бране од комунизма и оне који га бране од капитализма. „Мучнина над мучнинама да се живети не може“, рекла би нам књига проповедникова.

А данас?! Данас похлепа има другачије лице: умируће од наркоманије на улицама великих градова, децу војнике с аутоматским оружјем, бело робље, раднике у ропском положају, озонске рупе, топлеће глечера, сечу амазонских шума, плућа света... Листи никад краја?! И све то због похлепе. И то оне нескривене, неупаковане у свечано изречене лажи. Не као пре. О томе сведоче и баналне мисли америчког трговца са берзе Ивана Броеског који каже: „Похлепа је у реду, узгред буди речено. Ја мислим да је похлепа здрава. Желим да то знате. Можете бити похлепни и уједно задовољни собом.“

Ове речи трговца са берзе заиста показују нови поглед на похлепу, као нешто што је у човековој природи, нешто чак неопходно. Не говори ли овај „мудрац“ да је за човеков велики напредак заслужна управо та похлепа за већим богатством, за лагоднијим животом, за уживањем у материјалним стварима које може само новац да нам приушти. Има ли ту шта погрешно када живимо у свету где је рећи „Не!“ постало старомодно, где човека који каже „Не!“ производима који му се нуде називају модерно „хејтером“, а не критичким субјектом који се не слаже са стварима које га окружују. Дакле, свему треба рећи ДА! ДА! још веће, на још „занимљивији“ начин.

Али, коме и чему ми говоримо то „ДА“? Похлепнима, који желе човека да убеди да он сам не зна шта му треба, а да они управо то знају? Човека

изгубљеног у свету артикала и папира за који су му рекли да тамо негде има покрића у злату? Компаније и њихови власници, ти нови проповедници, нови богови „згоде и угоде“? А и ако немате новца за оно што су вам прописали да вам треба, увек имате резерву ту, у своме телу! Није ли недавно онај кинески младић продао сопствени бубрег не би ли купио нови производ своје омиљене компјутерске компаније? Роба за робу. Још му је остало мало сиће да купи мобилни телефон... И није толико лоше прошао.

Рекло би се: човек је заробљен у похлепи и нема му излаза.

Но, да ли је заиста тако? Може ли човека оковати и онеспособити оно што му други говоре, или треба сам да формира сопствени став? Није ли поражавајуће то што нам свет формирају похлепни, свет пун опипљивог, материјалног, потрошног? Где човек да у свету тог потрошног, тренутног и коначног пронађе оно чему нас је учио Платон - да је вредно једино оно што је вечно, неварљиво, увек једнако само себи? Наравно, одговор је у нама самима. Не учи ли нас јеванђелист Матеј и каже нам: „Не сабирајте блага на земљи, где мољац и рђа квари, и где лупежи поткопавају и краду?“

Није ли грешан и бедан живот који се троши само на гомилање богатства и увлачења других у то? Живот похлепника?

Не треба ли наша личност да буде храм љубави и знања, храм из ког ћемо, као Исус, да истерамо трговце? Па да живимо, ако се може...

❖ Александар Митровић,
Правно-биретехничка школа „Димитрије Давидовић“ - Земун

ДА БИ МЛАДИ ПРЕСТАЛИ ДА ОДЛАЗЕ, ПОТРЕБНО ЈЕ ДОВЕСТИ СВЕТ КОД НАС

Незапосленост, беспарица, апатија, меланхолија... Отићи или остати? Покушати и борити се или оставити своју земљу „која не може хлебом да те храни?“

Тешко је. Нема посла, знам. Неко ће иронично рећи да „од Србије нема посла“. Млади, школовани људи одлазе одавде, остављајући своју земљу, неретко заувек, нарочито ако је то далеко. Онда је то дефинитивно. Ако одете, верујете, биће вам боље! Не идите са изговором како „овде ништа не ваља“.

Латини кажу „panem et circenses“, дај народу само хлеба и игара и биће срећан. Забављају нас разним шоу програмима, ријалитима, кичем и шундом. Јефтина забава за дојучерашње раднике у фабрикама, чиновнике и све друге незапослене, те опљачкане и ојађене људе који тешком муком покушавају да школују своје потомке, верујући да ће бити боље... једног дана... И тако већ 10, 12, 13... година... Дали су нам игре, али хлеба нема.

Из године у годину смо све сиромашнији, некултурнији, примитивнији. Затворени биоскопи и музеји шаљу јасну поруку младим људима да одлазе одавде! И то је истина! И то треба рећи! Нисам сигуран да је неопходно довести свет код нас, више сам за опцију да ми нашу земљу приближимо свету. Али питам се шта тај свет уопште представља? Да ли је то нешто што је добро? Да ли је то нешто чему треба тежити? Тесла је говорио да свет не треба да буде свет понижених и погажених, већ свет слободних људи једнаких у достојанству и поштовању човека!

Мали људи, попут нас, не могу много тога да промене, али морамо веровати да ће и један мали човек, једно његово дело, једна његова реч, променити свет којем тежимо, променити га на боље... Само ће тако политичка елита радити за добробит младих људи, које сви желимо овде да задржимо у својој земљи! Да ли сте размишљали шта би вам на то што одлазите рекли кнез Лазар, Живојин Мишић, Степа Степановић... сви хероји нашег народа који су животе дали за нашу земљу и нашу отаџбину? Дали су их за нашу будућност. Просто, не смемо одлазити одавде без борбе за бољи живот! Без борбе за неко лепше сутра! То дугујемо свима њима, свим херојима нашег народа. То дугујемо својој деци!

Човек никада не треба да оде, ако има разлога да остане!

❖ Марко Божовић,
Војна гимназија - Београд

РЕЋИ ИЛИ НАПИСАТИ (НЕКАД И САД)

Већ далеке 1943. године мога деду Петра ухватише немачки војници, на граници. Жилав је био мој деда, није се лако дао окупатору, али сила Бога не моли. Кући му се нису превише надали, ни њему ни гласу од њега. Српска туга месецима је бивала све дубља и дубља, а патина заборав падала је на све Србе,

па и на његове најмилије и најближе. Али, једног дана, на Косово равно стиже ситна бурунџија, од јунака Петра Божовића. Пише своме брату. Расписао се врлетни Петар како му је добро у окупаторском казамату, како може бити боље, да се не брину његови најближи, али све то са једном дозом велике уплашености. Он, сужањ, коме су утеха и нада били потребни као хлеб насушни, осоколио је и охрабрио све своје најмилије.

А седамдесет година касније, Марко, унук Петров, држи његово писмо. Писмо писано рачвастим дебелим словима и тачно се види да су нервозно слагана та слова мастиљавим лаписом. И нормално је да се запитам под којим условима је он то написао. Јел' мор'о да се крије, како је отпратио писмо на жељену адресу? И не било у реду да се не запитам колико је таквих писама послато из разних белосветских логора и казамата. Исто тако морам се запитати, онима којима су била упућена та писма, да ли су их писма обрадовала или растужила, али колико и писама и људи никада није стигло на своју адресу, мислим да се то и даље не зна.

Искрено, причало се и писало у злу и у добру. У злу да се човек не покори и да остане оно што јесте, а у добру да се некако не одаљи и од својих ближњих, јер у томе смо ми експерти. Причом и причањем, како вели Андрић, откако је света и века, човек се крепио и бранио од тог живота крвника.

Ево ја сам најрадоснији кад стојим овде пред вама и причам о свом деди. Ја могу вама слободно да причам о њему, ал он то није могао. Могу да причам својим најмилијима, могу свом комшији, па и путнику намернику, коме год пожелим, али питање је колико та моја прича може да буде слушана? Да ли неко уопште жели да чује причу, па можда из најтежег доба српске историје.

Тако је то у свету где су прича и причање сведени на фејсовање, твитовање, лајковање, има разних ту термина. А деда је писао брату из робије опширно писмо, па је мој отац из војске писао, додуше помало и љубавно, опширно писмо својој жени. А унук. Унук то ради транспарентно и експресно. Он шаље СМС поруку. Да, све је кул, ок, сам вчрс нгд - вечерас негде - претпостављам, нисам упућен.

А краљ нам је дао све, окупатор нам је одузео, комунисти национализовали, а либералисти, чини нам се, дају нам много више него што ми можемо да схватимо у датом тренутку. Али, хајде јуначки сине, хајде домаћине, хајде реци коју, хајде прозбори, хајде напиши коју о свом деди солунцу, па о комшији, о свом комшији који је оставио душу на Кајмакчалану, па не мораш о њему, ма опростићемо ти. Хајде напиши нешто о својој земљи, о својој породици, о отаџбини, о Богу. О Богу!? Молим?

О чему ја вама покушавам да причам? О повезаности емоција са оним што желимо да напишемо или кажемо. То је данас постало неосећајно и тврдо. Мислите ли да данас стварно неког интересује тежина писма мог деде или неког писма из Првог светског рата. То је непојмљиво.

А у доби електронског савршенства једна тачка нама представља емоцију, ми све исказујемо тачком. Три тачкице то већ значи да смо мало љути, а рогобатна страна реч, а то већ представља висок степен образовања. Не, то је већ нешто друго. А деца, деца само што проходају, а не крену ни у школу, уместо да изађу да играју фудбал, они буље у оне мониторе, буље, буље, буље и тако цео живот. А родитељи још гори, ја не знам ко се ту на кога угледа, кад се врате са посла одмах за компјутер па да заврше, ако нешто случајно на послу нису завршили.

А љубав. Љубав. Кад изговорите реч љубав, на лицима, на жалост, многих наших саговорника видећете разне фацијалне експресије. То су можда фацијалне експресије које не могу тако лако да се опишу. Можда никад неће ни моћи. Као да се не ради о неком узвишеном осећању према Богу, према отаџбини, према својима ближњима. Не, то је нешто круто, то је нешто непојмљиво. Па зашто бисмо ми причали о томе. Не видим разлога.

А ја нисам имао намеру да у својој беседи будем ироничан. Стварно нисам. Али не могу да се не запитам да у доби када сви можемо да причамо сви можемо да пишемо, ми само развежемо језик када нам нешто треба, или када треба неког да тужимо.

Када нам нешто треба, па ми користимо синонине, ја не знам са којих све их све језика узимамо. То су све наше речи. Када пишемо тужбе против комшије, непријатеља, то су, људи, прави докторски радови. Па тога нема у свету. Нема, а овако ни да бекнемо.

А писмо и ружу смо одавно бацили у сметлиште, па се сада удварамо на неки модеран, рекло би се, али ја бих рекао, волшебан начин. Али ничег ту, да извинете, осим глупости и празнине нема модерног. Барем је то моје мишљење.

Оно што знам јесте да ћу писмо мога деде чувати, а узвишено осећање, узвишено осећање љубави према Богу, отаџбини, својим ближњима неговати, онако како ми мозак и срце налажу. Хвала вам.

МОЈ ДУГ

Задужујемо се, а већ смо презадужени.

У колоплету потрошачког друштва сви дугујемо.

Држава, послодавци и радници, продавци и купци.

Живимо на кредит и на картице, не размишљајући о бројним минусима,
великим каматама и хипотекама.

Животаримо од данас до сутра.

Вероватно је већина помислила на новчани дуг у еврима, швајцарцима или
динарима...

О таквим дуговима ја вам нећу говорити.

Нити сам се задуживала, нити сам трошила позајмљене паре,
нити живим на кредит. Али мораћу да их враћам, као и ви.

Да ли је новац врховна вредност?

Знам да је неопходан, да ли је заиста толико важан?

Шта је са другим вредностима?

Јесмо ли заборавили драгоценост духовних дарова?

Осећамо ли потребу да вратимо добрим за нечији леп гест, за доброту, за
пружену руку у правом тренутку, за нечију жртву да би нама било боље?

Змај нам је одавно поручио:

Где ја стадох - ти ћеш поћи,

Што не могох - ти ћеш моћи!

Куд ја нисам - ти ћеш доћи!

Што ја почех - ти продужи!

Још смо дужни - ти одужи.

Највише дугујем својим родитељима који су ме увек подржавали, усмеравали уз
жељу да будем боља од њих.

Својој баки Зори која је увек проналазила време за мене.

Учила ме је да ходам и трчим, да уживам у бајкама,
да вежем пертле и ушијем дугме...

А за све то време, правила је најлепше колаче на свету.

Комшиници Нади за стрпљење што ме годинама слушала како певам. Знам да ме понекад није било лако слушати, али она ме је ипак гледала, слушала и аплаудирала после сваке моје песме.

Своме добром деди, који ме зими водио на сладолед када нико други није хтео ни смео.

Учитељици Драгани која ме научила првим словима и пренела ми свест о светињи другарства и снази заједништва.

Сада знам да много дугујем и људима који су ме повредили. Хвала им. Њихове лажи, сујете и неправде ојачале су ме и научиле да су грешке често непроцењиво искуство.

Заувек дугујем својим пријатељима који су се смејали са мном и плакали. Слушали су важне исповести и испразне приче, али били су поред мене кад год је било потребно.

Професорки историје због које знам ко су ми преци и одакле потичем. Научила ме да историја није баш увек и баш свакоме учитељица живота.

Свим нашим прецима, знаним и незнаним јунацима ослободилачких битака. Неимарима који су градили наш град и нашу земљу.

Свим људима који су чинили хумана дела када их други нису гледали или снимали.

Свим својим професорима који су ме научили да је слобода говора главни темељ доброг говорништва. Научили су ме да јасно, гласно и храбро кажем свој став и своје мишљење и да се борим за то.

Свима онима који су ме охрабрили када ми је храброст затребала, јер сам захваљујући њима постала оваква каква сам данас.

Хвала Створитељу на свакој капи воде, кори хлеба и грумену соли.

Знам да су најважније ствари у животу бесплатне, али да, нажалост, не можемо увек и једнако и на време да узвратимо својим дародавцима.

Оно што можемо јесте да духовне дарове преносемо даље, да их, попут љубави, умножавамо делећи их са другима.

Уз искрено и снажно уверење да су духовно богатство и солидарност праве мере човековог богатства, понављам Змајев завет:

Где ја стадох - ти ћеш поћи,
Што не могох - ти ћеш моћи!
Куд ја нисам - ти ћеш доћи!
Што ја почех - ти продужи!
Још смо дужни - ти одужи.

НИЈЕ СВЕ ПРОПАЛО, КАД ПРОПАЛО ЈЕ СВЕ

Деси се некад човеку да изгуби све оно што му је дотад било драго; свака нада и светлост, које су га пре чиниле срећним и спокојним, се угасе и живот почне да му губи смисао.

Неки људи тад изгубе вољу, падају у очајање, а неки су чак и спремни на самоубиство, али, зар је такав одговор на неприлике које нас задесе приличан једном разумном човеку?

Па није ли људски род током историје пролазио кроз тешка времена: периоде великих глади, болести, ратова; тешке периоде који су захтевали максималан труд и истрајност како би се превазишли?

И јесу ли та времена пребродили људи који су одбацили сваку наду и лако се предали или они који су једноставно проклињали то што их је задесило и скрштених руку чекали боље време? Не! Не никако! Већ само они који су остали прибрани, свесни да чак и када све пропадне, и кад се сва светла погасе, остаје нада, која живи у нама све до судњег дана.

И не би људски род опстао ни близу оволико дуго да нема таквих истрајних људи. То су они који ће након земљотреса поново подићи куће из рушевина старих, који ће засадити нове усеве на место увенулих и који ће, и поред свих недаћа, наставити да се боре за своје циљеве; то су људи који неће предати партију шаха само зато што су изгубили краљицу.

Сигурно није лако раднику, који изгуби посао; студенту, који падне на испиту; а ни писцу, чију књигу нико неће да прочита. Тешко је гледати како ствари, у које улажемо много времена и напора, на крају пропадају. Али када после великих губитака неки глас у нама викне „Одустани већ једном!“ нада ће тад шапнути „Покушај ти још једном“. Упорност, није ли ова особина главни чинилац успеха. Успеха до кога се често долазило и након више неуспелих покушаја.

Хенри Форд је, пре него што је отворио своју чувену фабрику аутомобила, неколико пута скоро пао у банкрот оснивајући неуспеле компаније; и Никола Тесла је правио грешке током своје каријере, али то га није спречило да настави са радом и постане један од најбитнијих, ако не и најбитнији проналазач двадесетог века.

Ипак, успех, као и све друго у животу, никад није загарантован; па и када све пропадне некад ни најјачи и најистрајнији не налазе спас. Али бар треба

покушати доћи до њега, бар пробати. Борити се. Јер за човека је изгубљена свака она битка у коју он није ни ступио.

Да ли би, на пример, Западно римско царство остало читаво да је генерал Еције дигао руке од њега када је оно било у најгорем стању? Да је престао да се бори кад су сви били сигурни да ће Рим пропасти? Он је и даље веровао да има наде. Сакупио је остатке римских легија, позвао своје савезнике и код Каталаунских поља поразио Атилине Хуне, тада највеће непријатеље Рима.

Видите... одустати је нешто најгоре што човек може учинити када наизглед све пропадне, јер шта му тада друго остаје него да само чека неко боље време; а како наша народна изрека каже: онај ко само чека неко боље време тај ће само горе време дочекати.

Зато научимо да се у тешким временима уздамо више у своје способности и у сопствену снагу духа него у несигурне игре судбине и случаја. Будимо упорни и никада не одустајмо, јер није све пропало ни кад пропало све је.

❖ Милоје Милетић,
Богословија Светог Саве - Београд

ВИДОВДАН ЈЕ СВАКИ ДАН

У име Оца и Сина и Светога Духа,

„Днес благодат Свјатаго Духа нас собра“ тако се говори у стихири на Господњи празник Цвети. Управо та благодат окупила је и нас, драга браћо и сестре, да се заједно присетимо шта за нас значи празник Видовдан.

Ове године, поред многих историјских јубилеја везаних за Први светски рат, обележавамо и 625 година од једног догађаја, који је много важнији, а то је бој на Косову.

То је велика битка у којој су животе изгубили Свети кнез Лазар и остали Божији угодници нашег рода.

Ви на тај немили догађај можете гледати као на свршен чин, али знајте да се та битка одиграва и данас и да смо и ми учесници те битке којој се не назире крај и чији ће учесници бити и наша поколења. Говорим вам о данашњем стању на Косову и Метохији. Као што је оснивач наше вере Господ Исус Христос

поднео крсну смрт и својом крвљу спрао грехове јеврејског народа, тако је и Свети кнез Лазар са својим витезовима својом крвљу измолио опроштај за сва сагрешења српског народа. Свети кнез Лазар и остали мученици косовски положили су своје животе зарад тог парчета земље и светиња које се на њему налазе. Па стога немојмо да њихова жртва буде узалудна.

Под вишевековним турским ропством једину утеху, наду и помоћ поробљеном српском народу пружала је Пећка патријаршија, устоличена управо на Косову и Метохији. Са правом је можемо назвати нашом Светом земљом, јер се на њој налази мноштво светиња, које су за наш народ од великог верског и историјског значаја. Нико други, заправо, не зна од коликог је значаја то парче земље нама, Србима, и да би Србија без њега била као леш. Као када се из груди ишчупа срце, а тело остане. Ми не смемо да дозволимо да њихова жртва падне у заборав.

И сам Христос, док је говорио предсказивање страдања свог Јеванђеља, својим ученицима каже: „Који чува живот свој изгубиће га, а који изгуби живот свој мене ради наћи ће га“. Тако су и мученици косовски на челу са Светим кнезом Лазаром животе своје дали за крст, за православље, за Христа и тиме пронашли нови живот, живот у заједници са Исусом Христом у Царству Небеском.

Верујем да нико неће моћи да нам отме оно што нам је најсветије, оно што нам је драже и од наших живота, ако макар мало будемо пружили отпор. Нека би нам Свети кнез Лазар у томе био вођа као што беше у косовском боју давне 1389. године. А ми, са вером у Бога чинимо све што је у нашој моћи да та земља остане српска.

Обраћајте се са речима наде вашој родбини, пријатељима па и познаницима да истрају, да буду чврсти у вери, да не поклекну пред искушењима, да остану и чувају наше православне светиње на нашој прадедовској земљи.

Нека се не понесу за материјалним па продају оно што су им преци оставили на чување, јер је материјално пролазно и, верујте, ништа нећете однети на онај свет до ваших дела по којима ће вам се судити. Само тако можемо извојевати победу у овом многовековном рату. Само ако ми Срби, православци населимо те просторе и одржимо веру православну. Само тако ће Косово и Метохија остати у Србији и српском народу.

Нека би благи Господ дао да тако буде и молитвама светог кнеза Лазара и осталих часних витезова нашег рода сачувао нас и одбранио од зла а које нас окружује. Амин.

ШТА БИ ДАНАС ИСИДОРА РЕКЛА ЊЕГОШУ

У години када се Нобелова награда за економију додељује чак тројици светских експерата, који о берзи и кретању тржишта капитала имају потпуно супротне ставове и један другом обарају теорије, један мали балкански народ слави два века откако је луча са Ловћена почела да обасјава смисао.

И баш зато, попут оних који су гледали на Вол Стрит, а онда схватили да су за све то време могли видети само некакво Потемкиново село, ми одлучујемо да искочимо из Исидориног бурета - склоништа и утопије, после кога лучу смисла не замењујемо прскалицама и ватрометима привидног успеха. Не. Ко није имао своје буре осаме бар једном у детињству, тај не може разумети ни ову беседу као ни оно због чега је та иста, Исидора када су јој приговорили занос и дубоку оданост идеалу, своју другу књигу о Његошу спалила.

Данас када су нам видици помало сужени на оквире 19 x 11 инча, ја могу да кроз прорез међу даскама бурета, видим људе који ће раздувати лажно песништво кљакавих носталгија, отровати лажни морал ситних интереса, запалити ритину грађанских врлина под којима гмижу змијолике личне амбиције, „видим да се један велики национални склоп јежи и протеже, а сва раса збија у неколико људи“, оних који се јављају пре и остају после потопа. То су лучоноше међу неонима. То су апостоли самоће велеграда. После Јефимије једна Ксенија, Исидора, Аница, после Саве, један Павле, Момчило и Новица... и због њих пожелиш да анђели проговоре гласније како би их сви чули. А потоп је последица, а не оправдање. Као што се после сваког потопа издиже острво, тако и они људи којима се храброст не мери према животном стандарду, иметку, угледу већ према телосу врлине и чулу разборитости, из тог истог потопа изналазе смисао.

Један пожар не чини буктиња, већ пламичак који га започе - *вјечна зубља вјечне помрачине, нит догори, нити светлост губи*. Попут свица, човек проноси сачувану светлост неких далеких и већ угашених звезда које су га за своје постојање одабрале да настави пут ватре, која ће се кроз *poieses* вратити у простор и вечност. То је тајна свица. А тајна човекова је да неће да верују ни свицу ни Прометеју, а кажу да верују у Теслу. Е па ти ни о Тесли ништа не знају. Сви знају да му је Марк Твен видео анђелска крила, али да ли ико овде од присутних зна шта се догодило у клубу Еликот, када је извештач часописа *Niagara Gazzete* рекао да је „Тесла идеалиста“.

Поводом отварања електране на Нијагариним водопадима, пред око 350 хиљада најистакнутијих пословних људи, Тесла је одржао свој чувени говор скромности, у коме тражи опрост за своје људске мане и хвали све друге проналазаче који су му претходили. Марк Сајфер је рекао да је тај научников говор открио његово „мрачно наслеђе, које је дубоко усађено и потиснуто у њему, прострујало његовим венама“ због признања властите инфериорности. Ти људи су имали капацитет да плате Теслину струју, али нико није могао да препозна пламичак људске врлине. Јер само тренутак касније он је био видљив и у Теслиним завршним речима: „Али ја се надам да у мојим недотераним реченицама има нечег вредног ове ситуације у којој се данас налазимо“.

Данас, по Васкрсу 2014. године, док на Вол Стриту берза одлучује о статусу моћи, а нови нобеловци Фема, Хансен и Шилер пишу у Стокхолму беседу захвалности у стилу софиста, ја не могу а да се не запитам шта би данас Исидора рекла Његошу. Знам само да она њена „шака шодера бачена у рупе наше некултуре“ није била узалудна. Нахранила је неке мале свице. Хвала.

❖ Никола Драмићанин,
Девета гимназија „Михаило Петровић - Алас“ - Нови Београд

КОЛИКО ПУТА МЕ НЕКО МОЖЕ ПРЕВАРИТИ?

Колико пута мене неко може преварити? Да бисмо дошло до одговора на ово питање, мораћемо прво да одговоримо на нека друга питања. Ко су људи и шта је људски однос? Шта је превара и да ли неко уопште може нас да превари?

Људи можда јесу најразвијенија бића, али баш тај аспект разума и когнитивности, баш то што нас уздиже у односу на остале животиње, јесте оно што уништава наше друштвене односе. Код неких нижих бића, на пример мрава, свако тачно зна своје место и свако тачно зна шта је његов задатак. Постоји нека одређена хијерархија. Међутим, људи су мало чудна бића. Свако би да буде цар, свако би да буде главни, да буде на врху те хијерархије. И баш та наша потреба да будемо главни јесте обично разлог зашто не бирамо средства за остварење циља. Баш та наша потреба јесте разлог зашто нам пријатељства ретко кад нешто значе.

А превара? Превара је било који чин који доводи до губитка ваше личности у мојим очима. Када престанем да вас посматрам као особу и почнем да вас посматрам као предмет. Најразвијенија бића на Земљи... најразумнија. Нисмо ми ти који обмањују људе. Али, ако нисмо ми, ко то онда јесте? Ко обмањује људе, а личи нам на човека? Јер човек никад неће повредити другог човека. И човек никад неће газити друге не осврћући се! Дакле ко је то онда? Одговор је прост. Похлепа. Похлепа се храни новцем и у сталном је уздицању ка врху, и никад неће престати да лаже, да вара, да краде и да гази... Све ће да нас прегази, све ће да нас превари и поставиће нас као нове степенике, као степенике свог успона ка врху.

Било који чин који доводи до губитка ваше личности у мојим очима. Превара. Али, шта ако ви од почетка немате личност у мојим очима? Шта се деси ако неко никада није био личност у мојим очима? Јер постоји јасна разлика између човека и похлепе. Човек је племенито биће, најразвијене и способно за односе са другим људима. Док се похлепа само води неким инстинктима и нагонима и стално је у потрази за новим степеницама ка успону. Човек избегава превару, док јој похлепина иде у сусрет. Човек брине и за друге, а похлепа само за себе. Човек је особа. Човек је личност. А похлепа то није.

Зато као одговор на моје питање: „Колико пута неко може да ме превари?“ одговор је врло скроман. Нула. Јер, као што рекох похлепа није личност. Похлепа не постоји. Само човек. Само људи. А људи? Људи ме никад неће преварити! Хвала.

❖ Дијана Миленковић,
Правно-пословна школа „Београд“ - Београд

АНЂЕО ЧУВАР

„Анђео Господњи стоји око оних, који се боје њега, и избавља их.“

Шта је то добра, а шта лоша срећа? Да ли је све што нам се дешава на овом свету само сплет околности, или унапред записана судбина? И још једно питање. Мислите ли да сте на овоме свету препуштени сами себи, или, можда, понекад имате осећај да вас неко чува?

Кажу: Уколико желиш да промениш свет, мораш најпре почети од себе. Зато ћу вас ја најпре повести у путовање кроз свој живот, како бих вам доказала да није све тако црно, као што се то понекад може, на први поглед, да учини.

Вратићу се десет година уназад. Било је рано пролеће, а ја сам возила ролере са својим другарицама. У једном тренутку окренула сам се, оклизнула и незгодно пала. Поломила сам своју десну руку. Можда ово звучи поприлично лоше, али умало да одем и на операцију те руке, коју сам, хвала Богу, избегла.

Затим догађај од пре пет година. Десило ми се нешто што се свима од нас десило барем једанпут. Закаснила сам на аутобус. Међутим само неколико тренутака касније сазнала сам да се догодио удес у којем је повређено неколико путника из тог аутобуса.

И на крају, догађај од пре годину дана. Желела сам да драгу особу изненадим ручком који ћу сама спремити, али сам том приликом посекла прст и онесвестила се. Убрзо је наишла та особа, помогла ми, превила ми прст и била уз мене. Тај догађај нас је само још више зближио.

Десило ми се још безброј сличних, ситних, али и крупних ситуација у којима сам осетила да нисам сама. Некада сам ја била крива за несреће које би уследиле, али сам увек молила Бога да никоме не нашкодимо, и на крају се, као чудом, све добро завршавало. Да су ми се овакве ствари десиле једном или два пута, можда бих то могла назвати срећом или стицајем околности. Али ја сам много пута решила наизглед безизлазан проблем на невероватан начин, као да су ми се све коцкице поклопиле.

Сада знам да одувек уз себе имам једног анђела чувара. Када паднем ту је да ми ублажи пад, када погрешим научи ме животну лекцију, а из најгоре ситуације извуче оно најбоље. А знате ли зашто је он увек уз мене? Када погрешим, ја се покајем, када видим да је некоме лоше, молим се за њега, а када је мени лоше не одустајем и не посустајем у вољи. Бог све зна и уме да цени доброту, а ја сам задовољна због тога и верујем у анђеле, јер нам их је Он послао да нас чувају.

Да ли ви осећате Његово присуство? Видите ли сада светло на крају тунела? Зато немојте више причати како вам се стално дешавају лоше ствари или како немате среће, већ се насмејте сваком новом дану, изласку сунца, пријатељу на улици и увидећете да никада нисте потпуно сами. На лицу свакога од вас препознајем осмех једног анђела. Улепшали сте ми дан. Хвала.

ПРАВО НА ЖИВОТ, СЛОБОДУ И ТРАЖЕЊЕ СРЕЋЕ

Не желим говорнички успех. Ја га, по свој прилици, не бих могла ни постићи, с обзиром да са својих 18 година можда нисам довољно ни дорасла овој полемици. Али, озбиљност и храброст се не мери годинама, зар не?

Оно што ја желим јесте да јавно претресемо једно зло. Сигурно се питате које је то зло? То је она пробуђења похлепа, сујета, жеља да имате нешто што вам не припада. Да, тако је и са људима и са државама. Можда је лакше то са људима, али са државама то свакако није.

Сведоци смо и ви и ја да велике, моћне државе грубо отимају малим државама понос, достојанство, слободу, живот, територију, и то раде онако милосрдно, попут анђела.

Велики кажу, нема више суверенитета. Нисам чула да је тако изјавио председник неке мале државе. Да ли сте ви можда чули? И онда, тако велико зло, ту похлепу, сујету, покушавају да реше појединци попут: Че Геваре, Гарибалдија, Гандија... Они су стали испред свог народа. Били су храбри и рекли су: „Доста!“ Нико се од њих није плашио, иако је страх данас један од најчешћих осећања.

Кажу, кад човека држиш у страху да му тада одузимаш достојанство, да му тај страх замагли вид, путеве спаса и ослобођења. Зато, не бој се, не пристај, веруј! Не дозволи да те плаше, да ти прете, и да те уцењују. Тај страх неки побеђују делима, а Томас Џеферсон је то радио речима: „Ми сматрамо очигледним истинама да су људи створени једнаки и да их је њихов творац обдарио неотуђивим правима међу којима спадају живот, слобода и тражење среће.“

Он је то чинио делима. Младић, са озбиљним циљем. Тек рођен, а спреман да се жртвује. Скидањем круне аустријској монархији покушао је свом народу да подари право на живот, слободу и тражење среће. Савременици су то окарактерисали као злочин, као повод за Велики рат?

МОЖЕ ЛИ ЈЕДАН МЛАД ЧОВЕК БИТИ КРИВ ЗА ТАКВО ЗЛО? Може ли пијун да буде важна фигура у шаху? Увертира увек долази од много важнијих фигура. Па зар сама игра није почела кад је Аустроугарска противправно анексирала Босну и Херцеговину 1908? И као једину аргументацију је навела СИЛУ. Забога, земља коју је анектирала није имала ништа Аустријско у себи! Није имала право на то. Питам се да ли је жеља за великом, моћном државом, да

ли је то оправдање? А жеља за малом и слободном, па то ћемо да гледамо као злочин?

Та жуто - црна монархија је ишла напред паролом: „Divide et impera“ - Завади па владај. Од Босне је хтела да начини ништа више него још једну њену марионету. Гаврило Прицип се побунио гласно и јасно. Револуционар који није пристао. Тежио је ка срећи, ка уједињену, ка слободи свога народа, тражио је, као што већ рекох, срећу за свој народ. Испалио је два метка, на Видовдан 1914. године у Сарајеву, али један за ослобођење, други за уједињење. Два метка и Србији ултиматум од 10 тачака. Голијат пише Давиду. Од Србије се тражи признање. Невин да буде крив. Па, где још то има? Србија је рекла НЕ! Ми нисмо криви! И само месец дана након тога свет је пропао у провалију. Знате, био је то бес. Бес моћника и силника плаћен милионским жртвама у Великом рату. Ко је крив? Један човек? Један пуцањ? Онај ко се брани или онај ко напада? Мали или велики? Моћан или слаб? Онај који жели да влада или онај који жели слободно да живи? Давид или Голијат?

Мале државе и њени појединци, нажалост, не могу да бирају пут којим ће поћи. Стога, један младић не може да буде повод, јер његови неискусни потези нису важни у овој игри. Он је драга господо, Аустрији послужио само као изговор, а она је његове кораке учинила да изгледају ништа више него привидно битни.

Али, изгледа да данас и није важно да ли сте на страни победника или пораженог. Ипак након свега остају трагови невиних жртава да светле на небу и да нас опомињу да су и они некада, некада као и ми данас, имали право на живот, слободу и тражење среће. На крају крајева само то и памтимо.

ДАЈТЕ НАМ ШАНСУ

(ДА НАШИ ЉУДИ НЕ БИ ОДЛАЗИЛИ У СВЕТ,
ПОТРЕБНО ЈЕ ДА СВЕТ ДОВЕДЕМО КОД НАС)

„Ако си паметна, иди одавде чим завршиш школу!“

Чекајте, зар сам глупа ако останем?

Зар родитељи улажу у своју децу и школују их да би она једнога дана отишла?

Зар смо учили да бисмо, у дугим годинама беспослице, имали шта да заборавимо? Губимо радне навике уместо да их стичемо. Хоћемо да делујемо, али нас стално држе по страни.

Живим у земљи Србији, која се још увек граничи сама са собом, где живе најлепше жене а наталитет опада, где возови и даље касне по реду вожње и где су млади углавном без посла. Образовани смо, а сувишни. Пуни смо идеја, а ниједну не можемо да остваримо. Сви рачунају на нас, али не у овом тренутку. Кажу нам да смо најбољи, али не знамо у чему. Не желе да говоримо, али допуштају да ћутимо. Колико вреди знање у Србији, они који могу ништа не знају, а они који знају ништа не могу.

Млади одлазе на Запад, у Аустралију, Канаду, Америку, у потрази за бољим животом. Нема повратка у Србију. Нема правде у нашој држави. Паметни одлазе, неки купују радна места, а највише је оних који не могу ни једно ни друго.

На врху вредносне лествице младих данас је приватни живот, доколица и лично благостање. Заборавили смо на слободу, равноправност и правду за које су наши преци били спремни да положе живот.

Може ли друштво, у коме су незапослени боље образовани од запослених, да напредује у време информационо - технолошке револуције, када производња највише зависи од образовне структуре запослених?

Улажимо у наше школе! Улажимо у омладину! Школовани млади свет треба да буде глава сваког друштва. Дајте нам оно што заслужујемо. Ни више, ни мање од тога. Опомените нас кад погрешимо, наградите нас за рад и труд! Дајте нам шансу! Само тако се може достићи праведност и објективност. Само тако нас можете задржати овде!

И моја генерација има право да на јуриш освоји свет, да корача новим ритмом, да пева своје песме, да другачије мисли, да охрабри нови морал и разапне ново небо!

Куцајмо на врата света, захтевајмо да прими наше дарове, нашу нову осећајност и нови смисао! Немојмо пристајати на празне животе о којима историја неће имати шта да каже! Учествујмо у ненасилном покрету отпора незнању и глупости!

Немојмо жмурити када треба да гледамо и немојмо ћутати ако знамо истину. Боримо се! Слаба је корист од воље ако не следи дело.

Нећемо отрцане савете из конфекцијске школе послушности! Ми не верујемо више у празне фразе из кожних фотеља.

Желим да наша Србија буде место где се знање и вештина заиста цени. Дајте нам шансу данас да бисте на нас могли рачунати сутра!

Када наша Србија ово схвати и прихвати нас као своје пуноправне грађане, тада ће бити свеједно хоћемо ли остати, отићи или довести свет код нас.

❖ Кристина Филиповић,
Девета гимназија „Михаило Петровић - Алас“ - Нови Београд

****** ГОВОРНИК СЕ НИЈЕ ПОЈАВИО ******

НЕОБУЗДАНОСТ, ГОРДОСТ И КОРИСТОЉУБИВОСТ

Свет у коме живимо није нимало савршен. Стални смо сведоци некавих превара и малверзација, које су у нашем друштву постале сасвим уобичајена појава. Наша свакодневница почиње тако што се ујутру, уз кафу, будимо са спектакуларним насловима из новина и медија, чија је садржина крајње промискуитетне природе и која просто намеће питање здраво разумном човеку: „Куда плови овај брод?“. У том броду изгубљености и лудила смо сви ми укрцани и пловимо, без правца и кормилара. Брод плови, а ми само чекамо када ћемо ударити у први брег.

Како смо успели да се, од наших славних српских предака, попут војника из Првог светског рата којима су част, оданост и поштење биле узвишене врлине, а дух интелектуално и морално уздигнут, претворимо у друштвене амебе и паразите који својом простотом, вулгарношћу и примитивизмом згађују свет око себе?

Арчибалд Рајс, чувени доктор и велики пријатељ српског народа, у своме делу „Чујте Срби, чувајте се себе“, поред разних врлина које нас, као народ кресе, поменуо је и мане које су катастрофалне по једну нацију и које нас све могу довести до фаталног суноврата, а то су гордост, неумереност и користољубивост. Те три особине, гледајући се на њих одвојено, можда и нису тако забрињавајуће, али када се узме у обзир да су оне постале сасвим уобичајене у нашем друштву, онда се вреди запитати одакле су оне настале и шта је њихов узрок.

Довољно је да само погледамо око себе. Видећемо људе, људе који не стрепе од опасности, ауторитета и Божије правде, те бесомучно газе да би стигли до свог циља. Ти људи немају осећај за своју породицу, комшије, околину, народ. И када се само мало осврну и сагледају свој живот, тада их обузме меланхолија која се невероватном брзином претвори у очај и вапај за неким смислом.

Али, оно што је можда још опасније, јесте тренутак када се ти исти људи врате у своје домове и улоге родитеља. Њихова деца, чији се начин размишљања обликује у складу са ониме што виде, чују и запазе у понашању својих родитеља, добијају изопачене информације о свету који их окружује. У складу с тим, они ће се обликовати у животиње које се неће либити да иду и преко тих истих родитеља који су их васпитали. Та деца ће, природно, наследити застарелу генерацију и кренути да воде државу. Али како је могуће да неко ко не може да брине о себи преузме тако велику одговорност као што је вођење државе и бригу о будућим покољењима?

Са великим дужностима иду и велике обавезе, а што пре то схватимо пре ћемо се извући из понора у који све дубље тонемо. Међутим, свака дужност, да би била испуњена и смислена, мора се радити из љубави. Волети друге, а не само себе, ценити старије, поштовати своју околину и народ коме се припада јесте кључни смисао живота.

Онога тренутка када се будемо отрезнили од наметнутог нам друштвеног поретка, у коме се изопаченост подразумева, а новцем мери успех и срећа, тек тада ћемо живети боље. Не савршено, јер људи нису савршена бића, али сасвим довољно да будемо срећни и задовољни.

Љубав, реч која можда од силних понављања звучи излишно и отрцано, треба да буде главни покретач свега што нас окружује, јер смо и ми сами настали из љубави. Божије љубави.

***** ГОВОРНИК НИЈЕ МОГАО ДА ДОЂЕ. *****

MEMENTO MORI!

Memento mori! Сети се смрти, како само снажан призивук има ова изрека, колико осећања могу да произведу ове речи? Оне потичу од римског филозофа Тертулијана: Осврни се иза себе, запамти да си човек, сети се да ћеш умрети. Да ли ми живимо данас, мислећи да ћемо живети вечно, или са свешћу о могућој смрти обликујемо свој живот?

Шта у ствари представља ова мисао? Неко ће рећи, искористи овај живот до максимума. Или, не дозволи да ти глава превише одлута међу облаке. Сети се смрти, memento mori, апсурдно је што живи могу то да кажу, потово што живе као да никада неће умрети.

Да ли то значи: Живи сваки дан као да је последњи! Да ли нас свет производње и потрошње, реклама и образовање подстичу да се одрекнемо сопствене смртности, премда то није могуће. Данас нас шаренило медијских порука заслепљује и ми постајемо свесни само садашњег тренутка. Да ли нам та мисао даје оправдање, да се понашамо као какве животиње које имају само свој инстинкт. Шта нас дели од тог животињског? Разум, а можемо рећи и морал. Неки ће рећи, морал не постоји, постоји само лажни морал. Али зар нам он не пружа бар неке смернице да бисмо разликовали добро од зла ? Када би се сви водили том идејом, светом би владао још већи хаос, јер би свако сматрао да има апсолутну слободу да у тренутку свог себичног хтења ради шта хоће. И опет долазимо до помало тужног закључка, људи мисле да су богови на земљи.

Или можда значи: Искористи живот до максимума! Искористи живот ради стицања знања. Али сва знања овога света не значе ништа за човека који не зна да размишља и који не уме да их искористи. На човеку је слобода. Да ли ће своја знања искористити за добро или зло. Онај који користи своја знања ради зла, да ли ће се узнемирити или ће остати доследан својој ароганцији и гордо се насмејати смрти у лице. Људи жељни моћи. Воља за моћ то је оно што је главни покретач људи овог карактера, тежња за потпуном афирмацијом. Али зар није не знање очекивати да је ово овде САДА све што имамо? Онај ко је добар, да ли ће он имати миран сан? Он се неће будити у по ноћи с осећајем да га нешто гуши. Али шта ако тај који је добар, због своје добротe очекује похвалу када се нађе у свету који ми не познајемо. Зар није подједнако лоше бити добар ради неке

награде? Зар није лицемерно и себично? Етички и филозофски системи зависе од нашег односа према смрти.

Епикур је рекао: Смрт то је најстрашније зло, али оно нема никаквог посла са нама, јер ми док постојимо, смрти нема, а кад она стигне онда нас више нема. Дакле, смрт не значи ништа ни за живе ни за мртве, јер живих се не тиче, а мртви више не постоје. Ако је тако, зашто се онда и даље плашимо?

Већина људи је бар једном у животу била за длаку од саобраћајне несреће, укључујући и мене. У делићу секунде ме је обузео страх, али трајао је и пар минута касније. Зашто је страх био ту и даље, па није ми се ништа десило. У тих првих пар секунди је то можда био страх од физичког бола. Али шта је са оних пар минута после тога? Можда је подсвест у мени говорила, ово је крај, твој коначни тренутак, завршићеш као прегажена птица, твоје путовање је завршено. Можда сам се уплашила јер за то кратко време нисам провела живот онако како сам желела. Највећи проблем је у времену. Време је, кажу Грци, једини родитељ који прождире своју децу. (У животу имамо превише времена, и чекамо да нам неко или нешто покаже пут. И када се одлучимо за тај један пут, увек се питамо да ли је ово исправно? Да ли је ово оно што сам желела? Срећан је онај који је сигуран).

Не треба ићи испред смрти, а ни крити се ње, већ треба ићи са њом под руку. Ако смо испред ње, не видимо је а смрт је лукава, ако смо иза ње посматрамо и плашимо је се. Али када је поред нас као једнак део нашег живота (душе) ми смо се ослободили ње. И онда када откуца последњи час, пољубац смрти биће поздрав старог пријатеља.

